

5. Ланд П. *Организованная преступность. Тайная история самого прибыльного бизнеса в мире* / Пер. с англ. М.: АСТ: Астрель, 2005. 192 с.
6. Мельничук Т. Некоторые проблемы криминологического изучения беловоротничковой преступности в период постмодерна. *Юридичний вісник*. 2014. № 4. С. 185–190. URL: <http://inter.criminology.onua.edu.ua/?p=21120>
7. Мігдаль О. *White-Collar Crime: останні тенденції*. *Юридична газета*. 2017. 13 червня. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/kriminalne-pravo-ta-proces/white-collar-crime-ostanni-tendenciyi.html>
8. Сущенко В. Д. Тіньова економіка та організована економічна злочинність: Навчальний посібник. К.: МВС України. НАВСУ, 1999.
9. Тертышник В. М. *Наперстки в білому одязі*. Іменем Закону. 1996. №26. С. 5.
10. Трофимов А. Миллиардеры-уголовники: 10 участников рейтинга Forbes, имевших проблемы с законом. *Форбс*. URL: <http://www.forbes.ru/stil-zhizni-slideshow/167470-milliardery-ugolovniki-10-chlenov-spiska-forbes-imevshih-problemy-s-zak/slide/1>.
11. Sutherland E.H. *White Collar Criminality*. *American Sociological Review*. V. 1940. P. 1-12

Небитов Андрій Анатолійович,

заступник начальника Головного управління
Національної поліції в Київській області,
доктор юридичних наук

КРИМІНОГЕННИЙ СТАН ЗЛОЧИННОСТІ НА ТЕРИТОРІЇ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В 2018 РОЦІ

Анотація. У доповіді обґрунтована проблема проведення криминологічного аналізу кількісних та якісних показників злочинності та її динаміки на сучасному етапі розвитку українського суспільства як передумови реалізації криминологічного забезпечення запобігання злочинності в Україні.

Ключові слова: криминогенна ситуація, кримінальні правопорушення, розкриття злочину, матеріальні збитки

Summary. The report substantiates the problem of the criminological analysis of quantitative and qualitative indicators of crime and its dynamics at the present stage of development of Ukrainian society as a prerequisite for the implementation of criminological support for crime prevention in Ukraine.

Keywords: criminogenic situation, criminal offenses, disclosure of a crime, material losses

Однією з найгостріших проблем сьогодення є стрімке погіршення криминогенної ситуації в Україні, розгул і безкарність криміналітету, як результат – беззахисність громадян від злочинних

посягань. Як зазначено в Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в нашій країні найвищою соціальною цінністю, а утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Оскільки саме держава має гарантувати кожному з нас захист від злочинних посягань, виникає потреба дослідити рівень злочинності в країні, а також стан протидії їй з боку правоохоронних органів, які діють від імені держави та повинні захищати громадян.

Беручи до уваги, що результати вивчення нами статистики 2018 року з цих питань, які засвідчували вже тоді погіршення криміногенної ситуації в державі, не стали підставою для вжиття адекватних заходів реагування ні з боку глави держави, ні з боку Верховної Ради України, які продовжують вперто ігнорувати зазначені факти розгулу злочинності в нашій країні, потреба в доведенні до суспільства саме реальної картини стану злочинності лише суттєво зростає.

Враховуючи вагомість даного дослідження та його поглиблений аналіз, в тому числі й із висвітлення причин та наслідків криміногенної ситуації, яка склалася на сьогодні в державі, публікація цього матеріалу буде по частинах – для кращого його осмислення та сприйняття:

Упродовж 2018 року до підрозділів поліції Київської області надійшло понад 374 тис. заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події, що на 4,9 % більше порівняно з 2017 роком – 357 тис.

З ознаками кримінальних правопорушень зареєстровано на 18,9 % менше заяв і повідомлень ніж за аналогічний період минулого року (39,4 тис. правопорушень у 2018 році проти 48,5 тис. у 2017 році).

З них до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено інформацію за 33 656 повідомленнями (у 2017 році – 40347), що на 16,6 % менше та складає 10,5% від зареєстрованих до ЄО.

Протягом 2018 року на території області зареєстровано 39 102 кримінальних правопорушення (у 2017 році – 47250, -17,2 %), з них без урахування закритих – 18 627 (у 2017 році – 24032, -22,5 %). Загальна реєстрація та розкриття кримінальних проваджень у 2016–2018 роках:

За фактом скоєння особливо тяжких злочинів (без урахування закритих) зареєстровано 715 кримінальних правопорушень (у 2017 році – 838, -14,7 %, у 2016 році – 825, -13,3 %). За 299 такими кримінальними правопорушеннями особи встановлені, що складає 41,8 %, 2017 рік – 42,6% (357 кримінальних правопорушень), 2016 рік – 19 % (157 кримінальних правопорушень).

Усього розслідувано 348 таких злочинів проти 391 минулого року (у 2016 році – 187), кількість кримінальних правопорушень, за якими закінчено досудове розслідування, зменшилась на 11 % порівняно з минулим роком (збільшилась порівняно з 2016 роком – на 86 %). Питома вага розслідуваних становить 5,4 % (у 2017 році – 6 %, у 2016 році – 3,1 %).

За фактом скоєння тяжких злочинів (без урахування закритих) зареєстровано 8110 кримінальних правопорушень (у 2017 році – 10611, -23,6 %, у 2016 році – 11857, -31,6 %).

За 3026 такими кримінальними правопорушеннями особи встановлені, що складає – 37,3 %. У 2017 році за 3510 кримінальними правопорушеннями особу встановлено, що складало – 33,1 % (у 2016 році – 1899 або 16 %).

Усього розслідувано 3307 таких злочинів, проти 3650 у 2017 році (у 2016 році – 2192), кількість кримінальних правопорушень, за якими закінчено досудове розслідування, зменшилась на 9,4 % порівняно з минулим роком та у 2,4 рази порівняно з 2016 роком. Питома вага розслідуваних становить 70,7 % (у 2017 році – 79 %, у 2016 році – 69,6 %).

Кількість зареєстрованих кримінальних правопорушень зменшилась у 2018 році порівняно з 2017 та 2016 роками, та враховуючи що кількість розкритих злочинів також зменшилась, спостерігаємо загальне покращення результатів роботи Головного управління. Так, питома вага кількості розкритих злочинів у 2018 році становить 47,5 % (у 2017 році – 41,1 %, у 2016 році – 22,3 %) від загальної кількості зареєстрованих (без урахування закритих).

Гірше спрацювали в напрямку розслідування кримінальних проваджень. Так, упродовж звітного періоду зменшилась кількість розслідуваних кримінальних правопорушень на 8,7 %. Усього розслідувано 9 673 кримінальних правопорушення (у 2017 році – 10598, у 2016 році – 7313), або 22,1 % від кількості кримінальних правопорушень, за якими закінчено досудове розслідування.

Умисні вбивства. Питома вага повідомлень про підозру збільшилась порівняно із аналогічним періодом минулого року та складає 96,1 % (у 2017 році – 87,2 %). Залишок нерозкритих умисних вбивств, з числа зареєстрованих у поточному році – 3.

Розбійні напади. Хоча кількість кримінальних правопорушень, за якими особам повідомлено про підозру зменшилась порівняно з 2017 роком, проте питома вага зросла та становить 88 % (у 2017 році – 61,3 %). Розслідувано менше на 2,2 % розбійних нападів, проте питома вага до закінчених складає 97,8 % (у 2017 році – 96,9 %). Із числа зареєстрованих у 2018 році розбійних нападів, 9 – скоєно у громадських місцях. Збільшилась питома вага повідомлень про підозру особам за вчинення злочинів цього виду та складає 64,6 % (у 2017 році – 50,8 %). Під час скоєння грабежу проникнення до приміщень здійснювалось шляхом ривка у 68 випадках, погрози – 8, із нанесенням тілесних ушкоджень – 41. Розслідувано на 2,4 % більше грабунків порівняно з минулим роком.

Крадіжки. Найчастіше вчиняються крадіжки в містах області – 4032, в селах – 3719, в селищах міського типу – 774. Найчастіше зловмисники викрадають чуже майно у будні дні (особливо у четвер та п'ятницю), крадіжки в нічний час після півночі складають 80,6 % від

усіх скоєних злочинів. При скоєнні крадіжок проникнення здійснювалось шляхом вільного доступу у 1804 зареєстрованих злочинів, 1260 – шляхом злому та віджиму, 401 – підбору ключа, 652 – через балкон та вікно. На 0,7 % збільшилась кількість повідомлень про підозру у вчиненні крадіжок порівняно із минулим роком. Питома вага повідомлень про підозру становить 43 % (у 2017 році – 31,7 %). Розслідувано на 2,5 % менше таких злочинів. Питома вага до закінчених складає 26,7 % (у 2017 році – 30,3 %).

Згвалтування

Відбулось зменшення кількості вчинених фактів згвалтувань на 60 % порівняно із минулим роком. Всі злочини вказаної категорії є розкритими.

Розслідувано 43 такі кримінальних провадження (у 2017 році – 37, +16,2%).

Хуліганство Зареєстровано у звітному періоді на 10,9 % більше фактів вчинення хуліганства порівняно з минулим роком та погіршився стан розкриття даного виду злочину. Так, порівняно із минулим роком зменшилась кількість злочинів за якими особам повідомлено про підозру (з 62 до 50). Питома вага повідомлень про підозру складає 44,6 % (у 2017 році – 61,4 %). Розслідувано на 8,2 % більше таких фактів, питома вага до загальної кількості закінчених проваджень складає 32,2 % (у 2017 році – 31,9 %).

Шахрайство На 2,2 % менше зареєстровано фактів вчинення шахрайства, порівняно із минулим роком. Також відбулось значне збільшення розкриття злочинів вказаної категорії, про що свідчить показник питомиї ваги розкриття, який становить у звітному періоді 52,4 % (у 2017 році – 28,4 %). Збільшилась кількість розслідуваних таких кримінальних правопорушень на 84,5% порівняно з минулим роком. Залишок нерозкритих таких кримінальних проваджень становить 484.

Незаконне поводження зі зброєю Задokumentовано на 7,7 % менше злочинів щодо незаконного поводження зі зброєю. Також погіршився і стан розкриття таких злочинів, так у 2018 році питома вага розкриття становила 75,1 % (у 2017 році – 80,6 %). Розслідувано на 23,7 % менше злочинів цього виду порівняно з минулим роком. Упродовж звітної періоду з незаконного обігу вилучено 19 733 од. вогнепальної зброї, боєприпасів, вибухівки та пристроїв до неї, з них: - вогнепальної зброї – 270 од., у тому числі: гранатомети – 4, кулемети – 2, автомати – 2, карабіни, гвинтівки – 42, пістолети, револьвери – 116, обрізи – 12, саморобної зброї – 7; травматичної зброї – 68 од.; бойових припасів – 19,2 тис.од., (патрони – 18,9 тис.од., гранати – 129 од., ін. боєприпаси – 231 од.); вибухових пристроїв – 151 од.; вибухових речовин – 2 200 гр.

Відшкодування збитків Протягом 2018 року за закінченими розслідуваннями кримінальними провадженнями встановлено 328 млн. грн. матеріальних збитків, завданих громадянам та державі внаслідок

злочинних посягань. Відшкодовано збитків на суму 35,4 млн. грн, вилучено майна, готівки, цінних паперів, іноземної валюти на суму 24,2 млн. грн., накладено арешт у сумі 111 млн. грн. Відсоток відшкодування становить 52,18 %, у 2017 році – 69,91 %.

І насамкінець. Прошу звернути увагу на край загрозливій тенденції в загальній картині стану злочинності: у громадських місцях Зареєстровано 400 злочинів, учинених у громадських місцях, за 271 з яких особам повідомлено про підозру (у 2017 році – 820, -51,2 %). Питома вага їх розкриття, з числа вчинених цього року, становить 67,7 % (у 2017 році – 58 %). Всього розслідувано 321 кримінальне провадження (у 2017 році – 333, -3,6 %). За результатами порівняльного аналізу впродовж 2017–2018 років, спостерігається зменшення на 45,6 % кількості скоєних у громадських місцях тяжких та особливо тяжких злочинів (з 217 до 118).

Семенюк Олександр Георгійович,

т.в.о. першого заступника керівника
Міжвідомчого науково-дослідного центру
з проблем боротьби з організованою
злочинністю при Раді національної безпеки
і оборони України, доктор юридичних наук

ДЕТЕРМІНАНТИ ЗЛОЧИННОЇ ПОВЕДІНКИ

Анотація. У тезах доводиться, що мотивація злочинної поведінки має розглядатися в якості критерію, що містить у собі взаємопов'язану єдність об'єктивних та суб'єктивних причин злочинної поведінки.

Ключові слова: детермінанти злочину, причини злочинності, умови злочинної поведінки, мотивація злочинної поведінки.

Abstract. The theses prove that the motivation of criminal behavior should be considered as a criterion, which includes the interconnected unity of the objective and subjective causes of criminal behavior.

Keywords: crime determinants, causes of crime, conditions of criminal behavior, motivation of criminal behavior.

Дослідження діяльності з протидії злочинності в цілому, та профілактики злочинів зокрема, передбачає необхідність вивчення тих факторів, які впливають на їх функціонування або лежать в основі детермінації відповідних процесів. Тому, як справедливо зауважують О. М. Бандурка та О. М. Литвинов, окрім традиційного підходу до дослідження таких факторів через аналіз злочинності і правопорушень, можливим є виділення причин і умов конкретних злочинів, що також становить науковий інтерес [1, с. 175–176].

З точки зору філософії не може бути чітких меж між причинами та умовами конкретного злочину. Ті самі явища в різних ситуаціях (у різних кримінальних справах) можуть виступати і як умови, і як причини. Однак при всій відносності розбіжностей між причинами та